

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE KOZIENICE

ZA ROK 2012

Wprowadzenie

Zgodnie z art.16 a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zadaniem Gminy jest przygotowanie corocznej oceny zasobów w zakresie pomocy społecznej. Ocena zasobów jest przygotowywana w oparciu o analizę sytuacji społecznej i demograficznej.

W ocenie uwzględniono osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów, ich rozkład ilościowy. Opracowanie to ma charakter poglądowy i znacznie swoim zakresem wykracza poza obszar pomocy społecznej. Zawiera również zagadnienia związane z sytuacją demograficzną, lokalnym rynkiem pracy, oceną dostępu do lokali z zasobów gminy oraz infrastrukturę gminną.

Niniejszy dokument składa się z czterech części:

1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie,
2. Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej,
3. Dane o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej,
4. Nakłady finansowe na zadania z zakresu pomocy społecznej bez względu na źródło ich finansowania i podmiot je realizujący.

Na podstawie zebranego materiału przeprowadzona ocena zasobów stanowić będzie rekomendacje do planowania budżetu na lata następne.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozienicach realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby i oczekiwania osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględnione na miarę celów i możliwości Ośrodka.

W roku 2012 Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał decyzją Burmistrza Gminy w trwały zarząd odremontowany budynek po Szkole Podstawowej w Przewozie dzięki czemu poszerzono ofertę wsparcia dla osób niepełnosprawnych zmieniając siedzibę Warsztatów Terapii Zajęciowej.

1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Kozenice (stan na dzień 31 grudnia 2012 rok).

Wyszczególnienie	Lata poprzednie		Rok oceny - 2012
	Rok 2010	Rok 2011	
Mieszkańcy – ogółem	31 239	31 455	31 298
w tym :			
Kobiety	15 970	16 098	16 046
Mężczyźni	15 269	15 357	15 252
Ogółem w wieku przedprodukcyjnym	5 582	5 450	5 744
Kobiety	2 703	2 646	2 829
Mężczyźni	2 879	2 804	2 915
Ogółem w wieku produkcyjnym	21 470	21 226	20 886
Kobiet	10 338	10 145	9 928
Mężczyźni	11 132	11 081	10 958
Ogółem w wieku poprodukcyjnym	4 182	4 400	4 668
Kobiety	2 925	3 093	3 289
Mężczyźni	1 257	1 307	1 379
Urodzenia żywe	736	688	301
Zgony	401	397	273
Bezrobotni – ogółem	2 258	2 365	2 359
Bezrobotni długotrwale – ogółem	1 262	1 454	1 460
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	227	265	240
Infrastruktura społeczna			
Liczba mieszkań w zasobie gminy	348	438	395
w tym:			
lokali socjalnych	112	117	64
Liczba oczekujących na mieszkanie z zasobów gminy	93	101	91
Liczba żłobków/ klubów dziecięcych	1	2	2
Liczba oczekujących dzieci na miejsce w żłobku	17	9	4
Liczba przedszkoli w gminie	6	6	6
Liczba oczekujących dzieci na miejsce w przedszkolu	39	40	105
Liczba szkół podstawowych	12	11	11
Liczba szkół gimnazjalnych	3	3	4
Liczba świetlic dla dzieci i klubów młodzieżowych	18	18	18
Liczba bibliotek w gminie	8	8	8
Liczba domów kultury	1	1	1
Liczba boisk przyszkolnych	37	42	48

Liczba obiektów sportowych (boisk, hal, pływalni)	10	12	12
Liczba podstawowych zespołów opieki zdrowotnej na terenie gminy	8	9	9
Liczba szpitali na terenie gminy	1	1	1
Liczba innych placówek medycznych (np. gabinety)	9	9	9
Liczba policyjnych rewirów dzielnicowych	4	4	4

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Miejskiego w Koźienicach, Lokalnej Bazy Danych, Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy.

Na podstawie zgromadzonych danych na terenie gminy zamieszkiwało na koniec 2012 roku 31 298 osób tj. o 157 osób mniej niż na koniec 2011 roku . W wieku aktywności zawodowej było 20 886 osób. W ogólnej liczbie mieszkańców 4 668 osób stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym co stanowi 14,9 %. W rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Koźienicach pozostawało 2 359 osób tj. 6 osób mniej niż w roku 2011 . Wzrosła natomiast liczba bezrobotnych pozostających dłużej bez zatrudnienia. Spośród osób bezrobotnych figurujących w rejestrach PUP – ponad 62 % znajduje się w szczególnej sytuacji na rynku pracy a blisko 90 % nie posiada prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Długotrwałe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Przyczynia się do zubożenia materialnego i wywiera negatywne skutki zwłaszcza w postaci :

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Oferta działań adresowanych przez PUP do grup szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne jest duża. Obejmuje ona między innymi: szkolenia, doradztwo, pośrednictwo pracy czy inne formy wsparcia, dobrane w zależności do potrzeb konkretnej grupy beneficjentów.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Gmina posiadała 395 lokali mieszkalnych. Oczekujących na przydział mieszkań według analizy złożonych wniosków jest 91, w tym: 77 na lokal socjalny i 14 na lokale mieszkalne.

Na terenie gminy funkcjonuje jeden żłobek i jeden klub dziecięcy przy funkcjonujących 6 przedszkolach, jedenastu szkołach podstawowych i czterech gimnazjach. Mimo spadku liczby uczniów zarówno w szkołach podstawowych i gimnazjalnych – liczba szkół nie uległa zmianie.

W roku 2012 do żłobka nie przyjęto czworo dzieci. Dzięki zwiększeniu powierzchni użytkowej poprzez zmianę siedziby WTZ zwiększyła się liczba miejsc w żłobku z 25 na 40.

Jak pokazują dane statystyczne znaczna liczba obiektów sportowych, boisk przyszkolnych stwarza możliwość prawidłowego rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży, co może mieć wpływ na zmniejszenie niedostosowania społecznego w środowisku lokalnym.

2. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Pomocą społeczną w Gminie Kozienice zajmuje się głównie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek jest jednostką budżetową gminy. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych gminy, z dotacji budżetu państwa na zadania zlecone i na dofinansowanie zadań własnych. Realizuje zadania zlecone gminie zgodnie z ustaleniami przekazywanymi przez Wojewodę natomiast zadania własne zgodnie z planem finansowym zatwierdzanym corocznie przez Radę Miejską. Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach swojej działalności prowadzi:

- Warsztat Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie utworzony w roku 1996. Warsztat jest placówką wsparcia dziennego dla 40 osób niepełnosprawnych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Celem działalności placówki jest wsparcie i rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych intelektualnie rozumiane jako zespół działań zmierzających do osiągnięcia przez uczestników jak najpełniejszej samodzielności życiowej. Każdy uczestnik objęty jest działaniami wspierająco - aktywizującymi, które obejmują: trening umiejętności samoobsługi i zaradności życiowej; trening umiejętności społecznych; terapię zajęciową; rehabilitację. Działalność WTZ finansowana jest w 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i w pozostałej części ze środków samorządu terytorialnego. W roku 2012 siedziba WTZ została przeniesiona do wyremontowanego budynku po Szkole Podstawowej w Przewozie dzięki czemu znacznie poprawiono warunki pobytu osobom niepełnosprawnym i stworzono tym samym możliwość rozszerzenia działalności zwiększając uczestnictwo o kolejne 5 osób.

- Jadłodajnia zapewniająca codziennie jeden gorący posiłek dla 180 osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.

- Świetlica środowiskowa dla dzieci z rodzin niewydołnych wychowawczo zapewniająca opiekę dzieciom w godzinach popołudniowych; organizację czasu wolnego; pomoc w rozwiązywaniu problemów, które dzieci napotykać na co dzień.

Prowadzone są również grupy wsparcia dla różnych kategorii osób narażonych na wykluczenie społeczne, w tym: dla osób starszych, przewlekle chorych. Uczestnictwo w spotkaniach grup wsparcia jest dobrowolne.

Poza Ośrodkiem Pomocy Społecznej zadania z obszaru pomocy społecznej realizują również inne jednostki organizacyjne gminy, w tym:

Ośrodek Profilaktyki Uzależnień - wspierający osoby i rodziny borykające się z problemem uzależnień, przemocy domowej. Przy Ośrodku działają grupy wsparcia dla osób

uzależnionych i ich rodzin, klub samopomocy. Ponadto powołany jest Zespół Interdyscyplinarny, który realizuje założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ścisła współpraca członków zespołu ma na celu wspieranie rodzin i osób dotkniętych przemocą i zapobieganie sytuacjom kryzysowym.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przy współpracy z instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób żyjących w niedostatku. Celem tej współpracy jest współuczestniczenie w realizacji przedsięwzięć służących poprawie jakości życia osobom i rodzinom niewydolnym ekonomicznie, rodzinom z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, bezdomnym, osobom uzależnionym, ofiarom przemocy, osobom niepełnosprawnym, długotrwale i ciężko chorym oraz osobom starszym.

Tabela instytucji i placówek systematycznie współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Lp.	Placówki i instytucje
1.	Placówki oświatowe
2.	Urząd Miejski w Koźlenicach
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koźlenicach
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Koźlenicach
5.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koźlenicach
6.	Ośrodek Profilaktyki Uzależnień w Koźlenicach
7.	Zespół Interdyscyplinarny
8.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
9.	Komenda Powiatowa Policji w Koźlenicach
10.	Prokuratura Rejonowa w Koźlenicach
11.	Sąd Rejonowy w Koźlenicach
12.	Kuratorzy zawodowi i społeczni
13.	Szpital Powiatowy w Koźlenicach
14.	Przychodnie Koźlenickie
15.	Sołectwa i Komitety Osiedlowe
16.	Dom Pomocy Społecznej w Koźlenicach
17.	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Koźlenicach i wspólnoty mieszkaniowe na terenie Gminy Koźlenice.

Źródło: Opracowania własne MGOPS

3. Dane o osobach korzystających z pomocy społecznej

Wyszczególnienie	Lata poprzednie		Rok oceny - 2012
	Rok 2010	Rok 2011	
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych – ogółem			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie, w tym:	1 487	1 392	1 363
- osoby długotrwale korzystający z pomocy	844	736	650
Liczba osób, którym przyznano świadczenia pieniężne	1 100	1 100	803
Liczba osób, którym przyznano świadczenia niepieniężne	728	700	736
Liczba rodzin ogółem	933	872	892

Liczba osób w rodzinach	2 575	2 364	2 315
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych – ogółem			
Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	1 478	1 381	1 349
Liczba rodzin ogółem	844	932	867
Liczba osób w rodzinach	2 549	2 327	2 309
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych – ogółem			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	9	11	14
Liczba rodzin	9	11	14
Liczba osób w rodzinach	26	37	41

Źródło: Opracowania własne MGOPS

Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania oraz realizuje zadania mające na celu wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, których nie są w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne możliwości i zasoby. Udzielenie wsparcia socjalnego najuboższym mieszkańcom gminy jest jednym z podstawowych elementów naszych działań. Zapewnienie materialnego i rzeczowego wsparcia Ośrodek realizuje poprzez przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Analiza danych prowadzonych przez Ośrodek pozwala stwierdzić, że krąg osób i rodzin korzystających z różnorodnych form wsparcia jest szeroki i odzwierciedla problemy lokalnej społeczności. Niejednokrotnie osoby korzystają z różnych form wsparcia, zarówno z pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, stypendium socjalnego jak również świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2012 objął wsparciem z zakresu pomocy społecznej 1 363 osoby z 971 rodzin liczących 2 521 osób w rodzinach. Liczba korzystających stanowiła 8 % ogółu mieszkańców gminy i była wyższa w porównaniu z rokiem 2011 o 0,4 %. W roku 2012 - 3 332 rodzinom przyznano świadczenie w formie dodatków mieszkaniowych na kwotę 584 981 zł. W porównaniu z rokiem 2011 grono świadczeniobiorców korzystających z dodatków mieszkaniowych uległo zwiększeniu.

Liczba uprawnionych do świadczeń rodzinnych w 2012 roku wyniosła 1365 rodzin liczących 3 600 osób i w porównaniu z rokiem 2011 krąg osób uprawnionych nie zmienił się.

W roku 2012 - 248 osób ze 174 rodzin były uprawnione do świadczenia alimentacyjnego.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z wymienionych okoliczności : ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby

ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

Tabela: Przesłanki uzasadniające przyznanie pomocy społecznej

Wyszczególnienie	Rok 2010		Rok 2011		Rok oceny - 2012	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	632	2 030	450	1 317	650	1 500
Bezrobocie	593	1 811	548	1 620	581	1 654
Niepełnosprawność	226	540	270	620	340	610
Długotrwała lub ciężka choroba	319	767	295	699	282	621
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	197	677	179	659	211	853
Przemoc w rodzinie	13	45	21	63	11	36
Alkoholizm	123	280	122	280	115	230
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11	26	5	19	4	8
Bezdomność	10	10	11	11	8	8

Źródło: Opracowania własne MGOPS

Powyższa tabela przedstawia powody ubiegania się o wsparcie z zakresu pomocy społecznej. Niejednokrotnie w środowisku rodzinnym występuje więcej niż jedna okoliczność uprawniająca do pomocy.

Analiza przesłanek pozwala stwierdzić, że najczęstszą przyczyną korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej są problemy związane z ubóstwem i bezrobociem. Spośród 2 359 mieszkańców gminy zarejestrowanych w 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kozienicach , 581 rodzin (liczących 1654 osoby) ubiegało się o wsparcie ze świadczeń

pomocy społecznej z powodu występowania bierności zawodowej u co najmniej jednego członka rodziny. Problem bezrobocia zajmuje 1 miejsce , gdyż jest najłatwiejszy do zdiagnozowania. Z tym problemem klienci utożsamiają się, potwierdzają go także dokumenty z urzędu pracy. Bezrobocie rzadko jednak występuje w odosobnieniu i ma znaczący wpływ na pogarszanie się warunków socjalno-bytowych osób i rodzin. Brak pracy powoduje , że rodziny mają poważne trudności w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

W celu zwiększenia aktywności zawodowej i społecznej osób bezrobotnych, niepracujących i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej od 2008 roku realizuje projekt systemowy „Impuls” współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII – Promocja integracji społecznej, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej .

Rok realizacji	Wartość projektu	Liczba uczestników
2008	249 294	26
2009	311 804	33
2010	252 455	23
2011	240 521	21
2012	201 579	21
Razem:	1 255 653	124

Źródło: Opracowania własne MGOPS

W roku 2012 działaniami w ramach projektu zostało objętych 21 osób. Wszyscy uczestnicy przeszli etap szkoleń tzw. „miękkich”, w zakres których weszły : trening kompetencji społecznych, trening autoprezentacji i radzenia sobie ze stresem, warsztaty aktywnego poszukiwania pracy oraz warsztaty metamorfozy. W ramach aktywizacji edukacyjnej – kurs komputerowy. W ramach działań podnoszących kwalifikacje zawodowe zorganizowano kursy zawodowe w zawodzie: hydraulik, fryzjer, bukieciarstwo, przedstawiciel handlowy z prawem jazdy kategorii B, stylizacja paznokci, barman, operator wózków widłowych, kurs wizażu, opiekun osób starszych, masaż klasyczny i grafik komputerowy. Tak kompleksowe wsparcie zwiększa szanse osobom bezrobotnym na otwartym rynku pracy i przede wszystkim zwiększa ich umiejętności samodzielnego pokonywania własnych barier i ograniczeń.

Ponadto dla osób bezrobotnych będących świadczeniobiorcami pomocy społecznej Gmina Kozienice od 2006 organizuje prace społecznie użyteczne we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kozienicach. Każdego roku wsparcie uzyskuje przeciętnie 76 osób. Koszt zadania jest współfinansowany ze środków FP (60 %) i środków gminy (40 %).

Tabela: Dane o realizacji programu

Rok realizacji prac społecznie użytecznych	Liczba osób biorących udział	Koszt realizacji
2009	77	142 496
2010	71	159 534
2011	81	160 906
2012	84	183 263
Razem:		646 199

Źródło: Opracowania własne MGOPS

Średniorocznie w pracach społecznie użytecznych brało udział 78 osób. Z analiz prowadzonych w Ośrodku Pomocy Społecznej wynika, że 42 osoby podejmowało prace w ramach umów okresowych, umów cywilnoprawnych, staży u pracodawców, 31 osób skierowanych wykazywała się biernością zawodową.

W roku 2012 spośród rodzin korzystających z pomocy społecznej najliczniejszą grupę stanowiły osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe 408 osób, z trójką i więcej dzieci korzystało 400 rodzin, rodziny niepełne - 132 oraz środowiska emerytów i rencistów 202 rodziny. Rodzin wielodzietnych z czwórką i więcej dzieci korzystało 51. Porównując dane z lat 2010 – 2012 zauważa się wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia Ośrodka, którzy borykają się z problemami bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niepełnosprawności.

Dla osób starszych, chorych realizowane są usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych zaś specjalistyczne usługi opiekuńcze dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności i schorzenia.

Ze względu na zjawisko starzenia się społeczeństwa szczególne znaczenie mają inicjatywy realizowane na rzecz osób starszych. Problem seniorów, często osób samotnych, potrzebujących pomocy i wsparcia staje się konkretnym wyzwaniem dla instytucji pomocowych. Poza usługami opiekuńczymi, które głównie dotyczą pomocy związanej z wykonywaniem podstawowych czynności dnia codziennego duże znaczenie mają miejsca, do których seniorzy mają dostęp np. Uniwersytet Trzeciego Wieku, 2 Kluby Seniora, Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, grupy wsparcia i grupy samopomocy. Zmiany demograficzne wskazują, że zwiększy się zapotrzebowanie na usługi społeczne skierowane do tej grupy osób. Ze względu na niskie dochody, pogarszający się stan zdrowia osób starszych konieczne stanie się podjęcie działań zmierzających do tworzenia warunków minimalizujących zjawisko izolacji i osamotnienia poprzez rozwój klubów seniora czy dziennego domu pobytu.

Tabela: Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Wyszczególnienie	Rok 2010		Rok 2011		Rok oceny - 2012	
	Liczba osób	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach
Usługi opiekuńcze ogółem	34	60	37	63	41	73
Usługi opiekuńcze zwykłe	25	34	26	29	27	32
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	9	26	11	28	14	41

Źródło: Opracowania własne MGOPS

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Zadania pomocy społecznej realizowane są także w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy. Aktywna działalność podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego jest ważnym elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną. Dzięki tej współpracy możliwe było udzielenie najbardziej potrzebującym pomocy rzeczowej w formie artykułów spożywczych, środków czystości, odzieży używanej, sprzętu gospodarstwa domowego.

Tabela organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej.

Lp.	Nazwa organizacji
1.	Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Kozienicach
2.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „Sami Sobie” w Kozienicach
3.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Kozienicach
4.	Polski Związek Niewidomych Koło Kozienice
5.	Fundacja Zdrowe Dziecko w Kozienicach
6.	Stowarzyszenie Diabetyków w Kozienicach
7.	CARITAS – zespoły działające przy Parafiach Kozienickich
8.	Radomski Bank Żywności
9.	Polski Oddział Głuchych Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niestyszających w Radomiu

Źródło: Opracowania własne MGOPS

Każdego roku Gmina Kozienice wspiera finansowo organizacje pozarządowe w realizacji ich zadań statutowych w ramach Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz na podstawie Rocznej Programu Współpracy Z Organizacjami Pozarządowymi. W roku 2010 na zadania realizowane z zakresu pomocy społecznej wydatkowano środki finansowe w wysokości 57 000 zł, w roku 2011 – 70 000 zł, w roku 2012 – 76 000 zł.

Organizacje pozarządowe wykorzystując zasoby własne jak również korzystając z dotacji realizują zadania w obszarze pomocy społecznej, co przyczynia się do integracji osób samotnych i starszych, niepełnosprawnych oraz żyjących w niedostatku.

Tabela organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, które otrzymały wsparcie w 2012 roku.

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Kwota dofinansowania
1.	Ochotnicza Straż Pożarna	- Spotkanie Wigilijne dla mieszkańców Gminy Kozienice,	14 000
2.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy	Programy przełamujące bariery w komunikacji i integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	7 500
3.	Radomski Bank Żywności	Wzmacnianie rozwiązań na rzecz integracji społecznej oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i grup zagrożonych niedostatkiem.	7 000
4.	Polski Oddział Głuchych Oddział Mazowiecki Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niestyszących w Radomiu	Programy przełamujące bariery w komunikacji i integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	10 000
5.	Polski Związek Niewidomych Okręg Mazowiecki Koło Kozienice	Programy przełamujące bariery w komunikacji i integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	6 500
6.	Polski Czerwony Krzyż	- Dystrybucja podstawowych artykułów żywnościowych dla osób i rodzin zagrożonych niedostatkiem. - Organizacja dwóch turnusów (5 dniowych) małych form wczasów dla seniorów.	7 000 15 000
7.	CARITAS Parafii św. Krzyża	- Programy przełamujące bariery w komunikacji i integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. - Działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	5 000 4 000

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Miejskiego w Kozienicach

Od 2004 roku Ośrodek Pomocy Społecznej organizuje pomoc doraźną i okresową w zależności od potrzeb osób i rodzin, w postaci jednego gorącego posiłku dziennie. Od 2005 roku realizowany jest wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którego

celem jest minimalizowanie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży oraz innych osób potrzebujących, których sytuacja finansowa uzasadnia objęcie ich pomocą społeczną.

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok oceny - 2012
	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób
Dożywianie dzieci i młodzieży	635	606	510
Dożywianie osób dorosłych	524	531	674
Finansowanie:	548 787	490 492	399 156
- środki własne	286 787	256 092	200 423
- dotacja celowa	262 000	234 400	193 000

Źródło: Opracowania własne MGOPS

Na realizację programu w roku 2012 Ośrodek Pomocy Społecznej przeznaczył kwotę: 399 156 zł. Realizowano pomoc w postaci gorących posiłków a w przypadku braku możliwości zapewnienia pomocy w formie gorących posiłków, świadczenie realizowane było w formie rzeczowej w postaci bonów żywnościowych bądź też zasiłków celowych na zakup żywności. Ponadto stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Kozienice przekazywały żywność pozyskaną z Banku Żywności wspierając pomocą blisko 700 mieszkańców gminy.

Zadania związane z opieką nad dzieckiem i rodziną realizowane są przede wszystkim przez samorząd gminny i powiatowy, wspierane przez instytucje państwowe, jednostki organizacyjne i organizacje pozarządowe. Problemy dzieci i młodzieży najlepiej widziane są w środowisku lokalnym. Stąd tworzone są programy lokalne obejmujące system zintegrowanych działań zapobiegających zagrożeniom prawidłowego funkcjonowania rodziny.

W Gminie Kozienice system wsparcia dziecka i rodziny tworzą przede wszystkim: placówki oświatowo – wychowawcze (1 żłobek, 1 klub dziecięcy, 6 przedszkoli publicznych prowadzonych przez gminę, 11 szkół podstawowych, 4 gimnazja, Ognisko Pracy Pozaszkolnej „Ogród Jordanowski”, placówki wsparcia dziennego (kluby młodzieżowe i świetlice środowiskowe, biblioteki publiczne, instytucje pomocy społecznej (Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Profilaktyki Uzależnień). Dzieci z rodzin najuboższych każdego roku mają możliwość otrzymania wsparcia finansowego

w zakresie edukacji poprzez korzystanie z pomocy stypendialnej. W roku 2012 tą formą pomocy objęto 744 dzieci realizując świadczenia na kwotę 311 646 zł.

4. Nakłady finansowe na zadania z zakresu pomocy społecznej bez względu na źródło finansowania i podmiot je realizujący

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok oceny - 2012
Świadczenia rodzinne	6 282 000	5 943 585	6 072 433
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	49 238	51 738	58 905
Zasiłki stałe	473 000	484 784	531 521
Zasiłki okresowe	460 680	414 174	404 852
Zasiłki celowe i pomoc w naturze	498 061	468 164	463 300
Utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej	2012 862	2088 292	2189 982
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	85 717	93 179	96 767
Program „Pomoc państwa w dożywianiu	548 787	490 492	399 156
Prace społeczno-użyteczne	159 534	160 906	183 263
Świetlica środowiskowa	16 418	8 501	6 704
Dom Pomocy Społecznej	389 907	440 289	510 512
Usuwanie skutków powodzi	43 000	0	0
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	0	15 000	56 200
Przeciwdziałanie narkomanii	16 051	14 783	12 565
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	600 000	605 000	626 475
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	916

Rodziny zastępcze	0	0	4 299
Żłobki	537 975	546 920	591 975
Kluby dziecięce	0	0	33 880
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych (WTZ)	575 400	575 400	757 600
Pomoc materialna dla uczniów	467 496	391 774	409 104
Razem:	13216 126	12792 981	13408 409

Źródło: Opracowania własne MGOPS, informacje Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych

5. Podsumowanie

Przedstawione w informacji dane ukazują lokalną sytuację społeczno – demograficzną wraz z problemami i potrzebami mieszkańców gminy . Do ważnych zadań należy przede wszystkim wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych .

Skala istniejących problemów społecznych ukazuje potrzebę dalszego rozwoju działań na rzecz integracji społecznej i udziału mieszkańców w życiu społecznym oraz rozwijanie systemu wsparcia rzecz osób i grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Rok 2013 będzie dla Ośrodka Pomocy Społecznej kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowanych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Działania te będą realizowane w szczególności poprzez:

- Prowadzenie aktywnej integracji kierowanej do klientów pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej i edukacyjnej w ramach wdrażania projektu systemowego „Impuls”.
- Wspomaganie funkcjonowania rodzin wieloprotblemowych , niewydolnych wychowawczo poprzez wprowadzenie usług asystenta rodziny.
- Wspieranie aktywności i rozwijanie różnych form wsparcia środowiskowego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Podtrzymywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami w zakresie zaspakajania potrzeb życiowych osobom i rodzinom żyjącym w niedostatku.

Oceniając wystarczalność zasobów pomocy społecznej pod kątem istniejących potrzeb i problemów należy pamiętać, iż na stopień rozwiązywania w/w kwestii mają istotny wpływ zamierzenia i działania realizowane przez inne podmioty polityki społecznej zarówno na szczeblu lokalnym jak i ponadlokalnym. Efektywność pomocy społecznej jest w dużej mierze współzależna od działań podejmowanych w innych obszarach polityki społecznej. W naszej ocenie osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, przy podjęciu współpracy z pracownikami socjalnymi, mają dostęp do szerokiego zakresu oferowanych usług.

KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Kozienicach
mgr Halina Grudzień